

Egész	600
Felév	620
Negyedévre	110
Egy hónapra	

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Rog. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

A hadbavoult alkalmatlankok

Panaszos levelet hozott ma a posta a szerkesztőségnek. „Szeptember elsőjére behívott ifjak, katonák kétségbeesett aszszonyai” írták alá a levelet, mely a kormány egy különös és érthetetlen intézkedésének kétségbeesett következményeit panaszolja fel. Azokról az ifjakról van szó, akiket az évek során át katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak az Erdély különböző városaiiban működő sorozó bizottságok. Ezek az emberek a bizottságok döntésére támaszkodva, egzisztenciát teremtetek maguknak, megvásárolták, családot alapítottak, egyszóval polgári életet kezdtek. Ez év első hónapjaiban azonban váratlan kormányintézkedés revíziót rendelt el öt esztendőre visszamenőleg az erdélyi megyékben. Bukarestből speciális bizottság szált ki Kolozsvárra, Szatmárra és más városokba, amely az esztendőknél kereszttel alkalmatlannak minősített embereket katonai szolgálatra sorozta be és szeptember elsőjével valamennyien bevonulni kényszerültek.

Az erdélyi kormánypárti képviselők és a Zsidó Parlamenti Klub képviselői intervenciát tettek annak idején az illetékes fórumoknál, sőt magának a miniszterelnöknek is tudomására hozták a történeteket. A hadügyminiszterium arra hivatkozott, hogy állítólag szabálytalanságok történtek a sorozások alkalmával. És a katonai hatóságok reaktív módszerrel egyes izolált esetekből általános szabályt csináltak és általános revíziót rendelték el konkrét bizonyítékok híján. Az általános revízió azonban sok igazságtalanság lehetőségét hordta magával és az erdélyi parlamenterek felhívták a miniszterelnök figyelmét arra, hogy milyen kétségbeesett következményekkel járhat ez az általánosítás. Manu miniszterelnök kijelentette erre, hogy csak úgynevezett „sticht“-próbát fognak egyes járáásokban tartani, hogy az állítólagos szabálytalanságok valódiságát ellenőrizzék. Ez a „sticht“-próba azonban csak ígéret maradt, s az általános revízió, amely már jellegénél fogva is a végsőkig szigorú volt, — százával minősítette katonai szolgálatra alkalmatlannak a három egymásutáni sorozáson meg nem felelőnek talált ifjakat.

Távolról sem áll szándékunkban kritika tárgyává tenni a katonai hatóságok intézkedéseit. Csak megállapítani kívánjuk azt, hogy tudomásunk szerint ama bizonyos szabálytalanságokra vonatkozó vádak nem bizonyultak valóknak, aminek legfőbb bizonyítéka az, hogy a szóbanforgó katonai hatóságok ellen nem indult meg büntető eljárás, amely pedig a vádak valódisága esetén elkerülhetetlen lett volna. A revíziókat ugyancsak egyetlen pozitív eredménye az, hogy szeptember elsőjén százával vonultak be katonai szolgálatra olyan emberek, akik legnagyobb részben már két-három gyermekes családapák, akik esztendő óta küzdenek azzal, hogy a mai súlyos viszonyok között polgári egzisztenciát teremtsenek maguknak és akik most feladai kényszerülnek négy esztendő minden munkájának eredményét, a legnagyobb nélkülözéseknek ki téve feleségüket és gyermekeiket.

Megkeresésel fordultunk Máramaros, Szatmár és Kolozsár megye prektusaihoz és képviselőihez, akiket két-

ségheston kértünk arra, hogy intervenciójukkal tegyék lehetővé, hogy legalább most, a tízenkettődik órában napirendre tűzzék ez a problémát. Kérjük Önöket, mint az erdélyi zsidóság legilletékesebb fórumát, segítsenek oda, hogy sikerüljön valamelyes eredményt elérnünk. — Írták levelükben a kétségbeesett aszszonyok, akik fekete napok nélkülözé-

seinek néznek elebe. Határlalan kétségbeesés és lemondás panasza árad ebből a levélből, amelyet el kell olvasniok, meg kell hallgatniok az illetékes fórumoknak is. Ha tiltakozás szabálytalanságok, úgy alkalmazni kell a büntetőszankciókat mindazok ellen, akik vétettek a fennálló törvényekkel szemben. Alkalmazni kell a törvény szigorát azok-

kal szemben, akik lehetővé teszik, hogy bárki is kivonja magát a reáharulók kötelezettségei alól. De ha voltak olyanok, akik megtévesztettek, úgy ezeknek hibájából nem méltányos azokra is háritani a szankciókat, akik jóhiszeműen és a hatóságok döntésének érvényességében bízva, családot és egzisztenciát alapítottak maguknak.

Évente 90 millióval nagyobb hadikárpótlást vivott ki Románia a hágai konferencián

Franciaország és Olaszország elengedték háborus követeléseik negyven százalékát

(Bukaresti-Bukarest, szeptember 10. Az Uj Kelet tudósítójától). — Jelentették anakidején, hogy a Young-tervezet eredeti formájában annyira redukálta Romániának Németországgal szemben fennálló követeléseit, hogy azok még a Németország által eddig teljesített áruszállításokat sem fedezték. A szeptember elsőjén lejárt Dawes tervezet értelmében Romániának egészen tekintélyes és azonnal esedékes összegek jártak, amelyeknek számlájára nyakrafőre csináltak a megrendeléseket az előző kormányok és hogy milyen lelkiismeretességgel, azt a Lupas-főle gégetükorszállítások kellelleg illusztráltak.

A Young-tervezet nemcsak, hogy lényegesen redukálta Románia járandóságait, de a román kvótát a fizetés második, úgynevezett fedezetlen periódusába osztotta be

és Románia csak 1939-ben jutott volna pénzhez, ha egyáltalán megkapta volna.

A hágai tárgyalásokon, amelyeknek feladata a Young-tervezet ratifikálása volt, Románia három reprezentánsával is képviseltette magát: Titulescu londoni követ, Mironescu külügyminiszter és Popovici pénzügyminiszter személyében, akik mindent elkövettek, hogy Románia helyzetét megjavítsák. A román delegátusok azzal érveltek, hogy

a hadikárpótlásoknak fedezniük kell egy a háborus adósságokat, mint a hadi kártérítéseket.

Márpedig abból az összegből amely Romániának a Young-tervezet értelmében jutna, még csak a szövetségesekkel szemben fennálló háborus adósságokat sem tudná kifizetni. A román delegátusok azt is hangsúlyozták a hágai konferencián, hogy

az Ausztriától, Magyarországtól, és Bulgáriától járó hadikárpótlások kifizetését sem látják biztosítottak.

A külügyminisztérium hivatalos kom-

münikéje szerint, a román delegáció hágai akciója sikerrel járt. Ugyanis a hágai konferencia előtt az volt a helyzet, hogy Románia évenként 37 millió lejlel kevesebbet kapott volna, mint amennyivel a szövetségeseknek háborus adósság címén tartozik. Az új megállapodások értelmében nemcsak, hogy eltűnik az évi 37 millió lejes deficit, de a Young-tervezet első periódusa végén még egy 123 millió lejes plusz is marad. A fizetési feltételek is megjavultak.

Az eddigi évi 8 millió 800 ezer márkával szemben Románia a hágai meg egyezség alapján 11 millió 40 ezer márkát fog Németországtól kapni.

A spaai-konferencia 1920-ban emlékeztetesen 1.1 százalékban állapította meg Románia járandóságát a német hadikártérítésekből. Ez az összeg most 1.4 tízedre emelkedett oly módon, hogy Franciaország is, Olaszország is lemondott Romániával szemben fennálló háborus követeléseik 40 százalékáról.

Tavasza ujjáépítik a bukarest—kolozsvári telefonvonalat

A Duplex-rendszerű új vonalon egyszerre több állomás is fog beszélni

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 10. Az Uj Kelet tudósítójától). — A kolozsvári postához a napokban nagyjelentőségű átirat érkezett. A bukaresti közlekedési minisztérium táblány lakónikus sorban arról értesíti a kolozsvári postát, hogy a postaszolgálat megjavítására szánt 130 millió lejből a minisztérium elhatározása szerint ujjáépítik a bukarest—kolozsvári telefonvonalat.

A közlekedésügyi minisztérium elhatározása regóta és súlyosan érzett hiányt akar pótolni. Közútdománu ugyanakkor, hogy a múltban Kolozsvárt és ezzel egész Erdélyt egyetlen telefonhuzal kötötte össze Bukaresttel. Ezen az egy telefonvezetéken keresztül bonyolódott le, már úgy, ahogy, az a száz és száz hivatalos magán- és sajtóbeszélgetés, amelyek Erdély különböző városaiiban naponként előjegyeztek. Ahhoz, hogy az ember Bukaresttel egy három perces beszélgetést folytathasson, két órára volt szüksége, időre és idegre. Rendszerint vagy az egyik, vagy a másik mondta fel a szol-

gálatot és így történt meg az, hogy a postákon rendszerint naponként kétszerannyi bukaresti előjegyzést töröltek, mint amennyit lefolytatni egyáltalán lehetséges volt. A telefonvonal mellett fekvő állomások egymást akadályozták a beszélgetésben. Amíg például Brassó beszélt, Brassótól fölfelé és lefelé egész Erdély és le egész Bukarestig minden telefonközpont azt leste, mikor fejeződik be a brassói beszélgetés. A fővonalról kivülés városokból csak a legkritikább esetekben lehetett ilyen körülmények között telefonösszeköttetést kapni. Politikai mozgalmak idején pedig a vonalat a hivatalos beszélgetésekkel egyszóval teljesen kisajátították. Az utóbbi időben, mióta Budapesttel a közvetlen telefonkapcsolat létrejött, már az volt a helyzet, hogy az ember Budapesttel sokkal hamarabb beszélhetett, mint Bukaresttel. Ezeket az anomáliákat akarják most kiküszöbölni az új telefonvonal megkonstruálásával.

— Remélem, — mondotta a kolozsvári posta igazgatója, akitől ez ügyben

felvilágosítást kértünk, — hogy rövidesen hozzá kezdnek a kapott értesítés alapján az új kolozsvár—bukaresti vonal kiépítéséhez. A tervek szerint ez az új telefonhuzal a legújabb szisztéma, az úgynevezett Duplex-rendszer szerint fogják megkonstruálni. Ennek meg lesz az az előnye, hogy egyidőben ugyanazon a vonalon több állomás is beszélhet, anélkül, hogy beszélgetésük egymást zavarná. Az eddigi helyzettel szemben ez a változással forradalmi ujtás lesz és ismét fog bizonyosodni az, hogy tulajdonképpen nem a posta személyzetének hibás a követelményeknek meg nem felelő postaszolgálatért, hanem az, hogy nem tartunk eléggé lépést a postatechnika hatalmas méretű fejlődésével. Egyelőre azonban, — fejezte be nyilatkozatát információkról még csak álmolni szabad, mert tavaszig alig hiszem, hogy a hatalmas munkával elkészülhessünk.

A „zsidó Luther“ születésének kétszázadik évfordulója

Moses Mendelssohn volt egyik megalapítója az újheber irodalomnak

Kétszáz éve, hogy megszületett Mózes Mendelssohn. Nem az ő büne volt, hogy olyan időben élt, amely nem engedte, hogy még fényesebb csillaga legyen korának. Az sem volt az ő hibája, hogy a generáció, amely utána következett félreértette akaratát és művét és eszméit ad absurdum viltte. Meglehet, ha összemérnők Mendelssohn alakját a történeti kimagasló egyéniségeivel, nem találunk ott a legnagyobbak között. Mégis új idők küszöbén a mi számunkra a legnagyobbak egyike volt. Olyan fejlődési folyamatot indított meg, amely következményeiben sem volt szerencsés, de meg kell állapítani, hogy történelmi szükségesség volt. És meg kell állapítani, hogy ez a fejlődés még nincsen lezárva. Nem minden ország zsidósága csinálta végig ezt a fejlődést és nagyon kevés része a világ zsidóságának győzte le ezt a folyamatot. Mendelssohn az újkor zsidó öntudatának és felismerésének folyamatát indította be. A spanyol zsidó korszak óta a zsidó önfejlődése elfelejtett jelenség volt. Mendelssohn idejében a zsidó élet-organizmus teljességgel ki volt merülve, el volt önmagában süllyedve, kapcsolatai a külvilággal el voltak vágva, mindössze néhány gazdasági kapcsolatot tartotta össze a zsidóságot a külvilággal.

Am épen ebben a tetszhalott időben jött a lelki fellendülés, amely a szellemi középkort minden vonalon elsöpörte. Új fajta szociális és politikai életformák keltek életre, újfajta szabadságokat láttak a zsidóság. Ha a zsidók ezt az új fejlődési folyamatot végigkísítették volna, ha nem önmaguk ébredtek volna fel, hanem a nemzsidók rázták volna fel őket, egészen bizonyos, hogy szellemi különállóságukat végleg elvesztették volna.

Mózes Mendelssohnak ismeretesen több mellékneve volt. Epitetonjai: „A német Plato“, „A zsidó Luther“, „Ben Menachem“, vagy bizonyos ellenszenvvel „Dessau Mózes“. Történetileg leghelyesebb a „zsidó Luther“ elnevezés. Nemcsak azért, mert reformátora volt a zsidóságnak, hanem főleg, mert megújította a zsidó irodalmat. Ahogy Luther, bibliafordítására révén megalapozta az új német irodalmat, úgy Mózes Mendelssohn is alapját vetette meg bibliafordítása révén az újheber irodalomnak. Egészen különös, de történelmi tény, hogy Mendelssohn német műve képezte alapját a héber irodalom egy fontos korszakának. Mózes Mendelssohn bizonyára nem is gondolt arra a hatásra, amit a hebraistákra fog gyakorolni, mert amikor a Bibliát németre fordította, az a cél lebegett szeme előtt, hogy az akkor használatos jiddis-németet helyettesítse a tiszta hochdeutsch-al. Csak mellékhatása volt, hogy Mendelssohn akciója révén egyidejűleg a héber nyelv is felfrissült új impulzusokkal.

A német zsidóság és a németnyelvű zsidó irodalom Mózes Mendelssohnban a német írók hajlandó elfismerni, a népszerű filozofust, aki Nagy Frigyes idejében a legtisztább és legegységesebb filozófiai stílusban írt. „Jeruzsálem“ „Phœdon“ és „Morgenstunde“ című művei százszázalékos német íróvá avatják őt, holott ő maga egyike volt a legjobb héber stílusíróknak, bár — mint ahogy őt Achad Haam jellemzi — csak „vendég“ volt a héber írásnak. Az a kevés, amit hébernyelven írt, mutatja, hogy kiváló hebraista volt. Nagyon ügyelt arra, hogy biblikus tisztaságban jöjjenek ki írásai. Megalapította a „Koheleth Mussar“ című héber folyóiratot 1750-ben. Egy hetilapot a tudomány és er-

kölcs fejlesztése érdekében. Ebből azonban mindössze két füzet jelent meg. Nagyobb héber irodalmi munkásságát találjuk az „Or li-nethihha“ című művében. Ebben a könyvben bevezeti az olvasót Mózes öt könyvének alapos ismeretébe. Ezenkívül, mint Bibliamagyarázó is számtalán tényezője volt a zsidó tudományoknak. Kommentárokat írt Mózes első és második könyveihez, az Enekek Enekehez, a zsoltárokhoz és számos prófétához. Majmonides logikájához (Mibeth ha-Higjon) Mendelssohn héber

Engedélyezték a Kolozsvár új teherforgalmi útjába eső telkek kisajátítását

A legfőbb műszaki tanács hozzájárult, hogy a Ferdinánd király utcai párhuzamosan új utcát vágjanak a Széchenyi-tér és a vasút között

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 10. Az Új Kelet tudósítójától). — Kora tavasz óta folynak már a munkálatok a Rudolf-utcát és a Széchenyi teret összekötő Szamoshid felépítésénél. A hid váza már teljesen elkészült, a mai napig azonban még mindig nem volt biztos, hogy a rövidesen elkészülő hidat át is lehet majd adni rendeltetésének. A hid Széchenyi-ter felé eső része a keskeny, sikátorzerű Kádár-uccába torkollik, amely teljesen alkalmatlan a várható óriási teherforgalom lebonyolítására.

Igy vetődött fel az a terv, hogy az épülő Szamoshidhoz egy teljesen új utcát vágjanak, amelynek megfelelő szélessége biztosítani fogja a teherforgalom akadálytalan lebonyolítását.

A városi mérnöki hivatal terve szerint a Kádár, Nagyszamos, Mikes Kelemen-uccák és Széchenyi-ter között elterülő négyszöget alkotó telteken keresztül egy átlószerű ucca megnyitását vetették tervbe. A mérési munkálatokat a mérnöki hivatal annakidején már el is végezte. Az ucca pontosan a Mikes Kelemen-ucca és a Széchenyi-ter találkozásánál kezdődne

kommentárt írt. Megjelent továbbá 1782-ben egy gramatika, tanulmánya is (Lascnih Hazahav). Írt egy filozófiai értekezést a lélek problémáiról, ennek a címe „Ilancfes“, amely először 1787-ben jelent meg. Irodalomtörténetileg érdekesek Mózes Mendelssohn levelezése, amelyet „Jgeroth Ramad“ (Rabbi Moses Dessau levelezései néven adták ki).

Mózes Mendelssohn héber írásait szinte elfelejtették. Soha nem voltak népszerűek, még a feleleti zsidóság körében sem, amely Mendelssohn révén modernizálódott. A keleten Mendelssohn bibliafordítását ismerik és német írásait, amiket később többen héberre fordítottak.

Mózes Mendelssohn műveit születésének kétszáz éves évfordulója alkalmával a Német Zsidó Akadémia adja ki tizenhat kötetben.

ahol kisajátítás alá vennék a tér belsője felé eső sarokházat. A továbbiakban az ucca a Mikes Kelemen-uccai zsidó templom háta mögötti telken folytatódna, egészen a Kádár-ucca jobb oldaláig, ahol szintén kisajátítás alá esik egy épület, mint ahogy a Kádár-ucca baloldalán épült sarokház egyrésze is belesik ebbe a zónába.

Ennek a nagyszabású kisajátítási munkának a keresztülviteléhez eddig hiányzott a legfőbb közmunkaügyi tanács jóváhagyása, amint azonban értesülünk

a legfőbb műszaki tanács jóváhagyta a kisajátítási tervet és csatlakozott a mérnöki hivatal azon javaslatához, hogy a kisajátítás alá eső telekre szétért tűzifa lejt kártérítést utaljanak ki.

A Consiliul Technic Superior határozata csak akkor emelkedik jogerőre, ha azt a közlekedésügyi minisztérium is jóváhagyja. A kisajátítás keresztülvitelével szemben remélik, hogy az érdekeltek annál kevésbé fognak akadályokat gördíteni, mivel az új uccának a megnyitása a telkek hatalmas értéknövekedését fogja maga után vonni.

Lisl Goldarbeiter kontra Simon Böske

Veszekednek a Miss Universumok

(Prága, szeptember 9. Az Új Kelet tudósítójától). — Megírta az Új Kelet, hogy Lisl Goldarbeiter az egyik miss Universum. Prágába érkezett, ahol valószínűleg diadalra fogadták. A szépség fiatal tapasztalatlan világstarja azonban ép-ugy viselkedik, mint bármelyik primadonna, aki mögött az intrikák viharai húzódnak meg. Különösen Simon Böske-ke haragszik.

— Kérem — mondotta az újságíróknak — nézzenek jól meg engem. Arcmon semmi kenőcs, ruzsnak nyoma sincsen, de mégiscsak pudert sem használok. Olyan szerény és egyszerű vagyok, mint-ha még mindig a kis bécsi boltban édes-

apám pufja mögött szolgálom ki a vendéket.

„Amint még mondani szeretnék“ — mondja — „az Simon Böske-re vonatkozik“.

Böskevel igen jó barátok voltunk és Párisban nagyon összebarátkoztunk, de a galverstoni verseny eredménye óta nem viselkedik szépen velem. Ez nagyon bánt és feletlen rosszul esik nekem, mert mindig jó és kedves voltam hozzája és nem érdemlem meg ezt a bánásmódot.

„Eddig még azt sem hoztam nyilvánosságra, hogy voltaképpen jogtalanul nyerte el Párisban a miss Európa címet. A „Le Journal“ szépségversenye ugyan-

Darwin: Fajok keletkezése. A teljes munka két kötetben 140 596 oldalon, 490 lei helyett

Az ember származása és a nemi kiválasztás két kötet, 764 oldal, 37 képtáblával. Leszállított ár Lei 150.

Somló Bódog: A büntetőjog bölcselése. 160 lei helyett 40 Lei.

A 3 könyv együtt csak 300 Lei

LEPAGE

-nál Cluj Kolozsvár

is nem volt hívatott a miss Európa címet kiosztani, amennyiben nem volt más célja, minthogy kiválassza Európa országai közül a legszebbnek minősített szépségjelölteket, hogy azokat Galverstonba küldje, az egyedül elismert nemzetközi szépségversenyre.

De Walee ur, a „Le Journal“ szerkesztője önkényesen vezette a versenyt és olyan címet adott Simon Böske-nek, amelyen őt nem illeti meg, de amelynek adományozására De Walee-nek sem volt joga.

— És az amerikai szépségverseny? „Az már a rendes nemzetközi előírások betartása mellett folyt le. Utána természetesen a menedzserek elhajmoztak ajánlatokkal és én ma már havi 15.000 dollárt kereshetnék, ha odaát maradtam volna.

— Igaz-e, hogy a régi völgyényt kikoszorúzták?

„Nem, egyáltalában nem igaz, mert sohasem voltam menyasszony“.

— Mik a jövő tervei?

„Szeretném valahol kipihenni magamat. Nem a Rivierán és nem Abbazia-ban, hanem csendes osztrák faluban, valahol a salzburgi hegyek között, ahol senkisé ismer és én ugyanaz az egyszerű Liesl Goldarbeiter lehetnék, aki a verseny előtt édesatyám boltjában voltam“.

Legrégibb tűzoltófelszerelési gyár

Mindenféle tűzoltóeszközök és felszerelések

Jul. Teutsch

gépgyár, Brasov.

Flukat, leányokat nagyon érdekli,

mit hoz az iskolaév. Az első ut lepagához legyen. A nagy könyv- és kottaktárban szabadon járhatnak mint otthon.

Epe- és májbántalmaknál

igya rendszeresen a

Málnási SICULIA

gyógyvizet,

mivel az a görcsös fájdalmakat megszüntet kapható minden fűszerüzletben.

Ha szakszerűen akar hirdetni, úgy kérjen ajánlatot Erdély legregibb hirdető irodájától a

LLOYDEXPRESS-től

CLUJ, Strada Gelu 20. szám.

Felvez hirdetések a világ összes lapjaira, a lapok eredeti árain, tehát a hirdető nem fizet többet, mintha a különböző lapokkal külön-külön dolgozna, ellenben megvan az az előnye, hogy csak egy irodával kell a hirdetéseket lebonyolítani. Hirdetési tervet fel-nívásra azonnal küldünk.

szabadalmakat értékesítő osztály!!

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

Wedgwood ezredes és Wanderwelde volt belga külügyminiszter nyilatkozatai a palesztinai eseményekről és Anglia magatartásáról

Az angol munkásvezér Palesztinába utazott, hogy közvetítsen a zsidók és arabok között. — A palesztinai zsidó munkásság memoranduma Macdonaldhoz

London, szept. 10. Az Uj Kelet tudósítójától. Wedgwood ezredes, a kiváló angol politikus, a napokban hajóra szállt, hogy Palesztinába utazzék és ott személyesen vizsgálja meg a helyzetet. Wedgwood utazásának másik célja az, hogy megteremtse az arabok és zsidók közötti harmóniát. Elutazása előtt a cionistabarárt angol munkásvezér fogadta a sajtó képviselőit és előttük a következőképen nyilatkozott:

— Jól tudom, hogy Palesztinában vannak angol tisztviselők, akik érzéseikben az arabok felé hajlanak. Ezeket elsősorban ellenőrizni kell. Nem lehet túrni, hogy az adminisztratív tisztviselők részrehajlók legyenek. A mandatárius közigazgatás főfeladata egyébként az, hogy a zsidókat és az arab parasztokat, a feladatok közelebb hozza egymáshoz. Ez nem távoli ideál, hanem a lehetőségek keretei között mozog. Palesztina elég nagy ahhoz, hogy zsidó és arab falvakat tartson el. Igaz ugyan, hogy a zsidók nem keverednek az arabokkal, de a tapasztalat azt mutatja, hogy nagyon jól élhetnek egymás mellett. A nehézségek a két nép közti érintkezésben akkor jelentkeznek, amikor nomád arabok bukkannak fel. Ez a horda elviselhetetlen nemcsak a zsidók, hanem a megtelepedett, falvakban élő arab parasztok számára is. Az arab nomád törzseket is kell telepíteni ama gazdasági törvény szerint, amely azt parancsolja, hogy a nomád tartozik magát alávetni a szántóföldnek. Arról nem lehet szó, hogy az arabokat, akik a palesztinai lakosság negyötödét teszik ki, kihergessük az országból. Aki nyugodt és dolgozó életet élnek, az országban kell maradjanak. A nomád életnek azonban véget kell vetni.

Wedgwood ezredes azután kitért a palesztinai arab nagybirtokosok jellemzésére.

— A palesztinai földnek körülbelül háromnegyed része arab nagybirtokosok kezén van. Ezek az urak jórésben nem is élnek Palesztinában, hanem Szíriában, vagy másvalahol. Hogy milyen jó gazdák, mutatja az a tény, hogy körülbelül kétharmad részét a tulajdonukban lévő földeknek nem is műveltetik meg. Ha azonban zsidó vevő jelentkezik a földre, akkor olyan magas árat követelnek érte, amennyiért Angliában kétszer akkora területet lehet vásárolni. Igaz, hogy ezt spekulációból teszik. De egyuttal zsidó iránti gyűlöletből, akinek haladó szellemétől és munkájától retteg. Az ország jog és igazság szerint nem lehet másé, mint a zsidó és arab parasztoké. A zsidóságnak Palesztinában egyik főfeladata, hogy megteremtse a saját paraszti osztályát. A zsidóknak dolgozni kell abban az irányban, hogy bejussanak a fegyveres védelmi szervezetekbe a rendőrséghez. De arra is kell igyekezniük, hogy angol segítség nélkül is védhessék magukat.

— A palesztinai mandátum már önmagában sem nagyon népszerű Angliában és ha Anglia kénytelen még vérdíjazatot is hozni ezért a mandátumért, senki sem tudhatja előre, hogy Anglia közövéleménye ebben a kérdésben hová fog fejlődni.

Zürich, szept. 10. Vanderwelde, volt belga külügyminiszter és a Munkásinternacionálé elnöke, levelet intézett a belga cionizmus vezetőjéhez, Jean Fitcherhez. A levél fontosabb részei a következők:

— Mialatt az arab támadások áldozatait mélyen sajnáljuk és intézkedünk, hogy a menekülteknek segítséget nyújthassunk, kutatnunk kell az okokat is, amelyek a zsidó nemzeti otthonát a jelen-tragikus helyzetbe juttatták. Európa átvette azt az erkölcsi kötelezettséget, hogy Palesztina minden lakosa részére biztosítja az anyagi, erkölcsi és vallási szabadságot és kötelezettséget vállalt főképpen a zsidók biztonságának megvédelmezésére.

A Népszövetség feladata lesz megállapítani, hogy a mandatárius hatufom megletele-e eziránti kötelezettségét.

A legnagyobb abszurdum azonban, hogy az eseményekért az alig néhány hónap óta uralmon levő munkáspárti kormányt felelőssé tenni. Igazságtalanság lenne el nem ismerni, hogy az angol kormány őszinte meggyőződéssel akarja teljesíteni vállalt kötelezettségét és

nem tagadható, hogy főleg a Macdonald kormány erős szimpátiával viselkedik a cionista törekvésekkel szemben. Hogy a helyzet mégis ilyen sajnálatos irányba terelődött ez a közigazgatás gyöngeségének, valamint egyoldalú arab pártoskodásának az eredménye. Nem lehet azonban kétségünk afelől, hogy

a munkáskormány le fog szüntetni a büntösökre és felelőségre vonja őket mielőrt pártoskodásuk rövidítésük tehetetlenségük ennyire engedle el-fajulni a dolgokat.

Itt említjük meg, hogy a palesztinai munkásföderáció emlékiratot juttatott Macdonaldhoz, melyben a következő kívánságuk teljesítését követelik: Minden támadás elnyomását, a zsidók élet- és vagyonbiztonságát, semleges vizsgálóbizottság kiküldését, a közigazgatás újjászervezését, a büntösök szigorú meghintetését, a zsidók önvédelmezői jogát a zsidó kolonisták keretén belül, zsidók alkalmazását a rendőri és egyéb rendészeti testületekben.

Végre megrendszabályozzák a szállítási és vámirodákat is

A pénzügyminiszter rendeletben elismeri, hogy vannak vámtisztviselők, akik rendes fizetést huznak a szállítványozási és más cégektől

(Bucuresti-Bukarest, szept. 10. Az Uj Kelet tudósítójától). A pénzügyminiszter ma körrendelettel intézett a vámtisztviselők, akik a vámtisztviselők egyenlő megbecsüléshez juttassa.

Szeptember 15-től kezdve

váminspektorátusok és vámhivatalok főnökei kötelesek verifikálni a szállítási és vámirodák összes illetékkiróvasi listáit és fakturáit.

Nem szabad eltérni, hogy ezek az irodák és cégek a megállapított illetékeken felül is szedjenek taksákat azon a címen, hogy ezek a vámhivatalok személyzetének lettek fizetve abból a célból, hogy előzékenyebbek legyenek a féllel szemben.

A szállítócég által illetéktelenül felszámított tételek megkárosítását jelentik a magánfeleknek, de egyben a vámhivatalok személyzetének presztízsét is lealacsonyítják.

A vámtisztviselők kötelesek a szállítási cégeket figyelmeztetni, hogy ilyen tételek felszámítása esetén megvonják koncessziójukat.

Megállapítja a rendelet azt is, hogy egyes tisztviselők köztudomásúan rendes fizetést s támogatást kapnak a szállítótól és más cégektől, hogy velük ki-vételt tegyenek s az állam kárára előnyben részesítsék őket. Ha a tisztviselőknek tudomására jutnak ilyen esetek, úgy nem szabad a tisztviselői kar szolidaritása címen ezeket elhallgatniuk, hanem jelentést kell tenni a felsőbb hatóságoknak, különben büntetésük válnak.

A miniszter nem hajlandó tovább tűrni az eddigi rendszert és új atomoszférát kíván teremteni.

אתרונים

מארץ ישראל עננראם אונד דעמייל
יעדער קוואליטאט לעפערעט ביליגסט

Simon Glasner Jerusalem

בעשעלעונגען ניממט ענטגעגען:

Librerie Safruth Cluj

ווא איר ענטשפרעכענדע אויסקונפט
ערמיילט ווירד.

amely a vámhivatalok tisztviselői karára annyira deffináló megjelölést megváltoztassa és a vámtisztviselőket a többi állami tisztviselővel egyenlő megbecsüléshez juttassa.

A pénzügyminiszter köteleességévé teszi a vámtisztviselőknek, hogy a mai szomorú helyzetben folytonos ellenőrzéssel változtassanak és a rendelet ellenükkel fegyelmi eljárás alá fogják vonni.

Két kolozsvári leány szerelmi bánatában marólugot ivott és összeesett a nyílt utcán

A különös öngyilkossági kísérlet áldozatai tul vannak a veszélyen

(Cluj-Kolozsvár, szept. 10. Az Uj Kelet tudósítójától). Az első kerületi rendőrségre kedden az esti órákban egy magából kikelt fiatalember állított be és arról értesítette az ügyeletes rendőrtisztet, hogy szemtanúja volt annak, amint

a Farkas-uccai templom mellett két fiatal leány maróluggal öngyilkosságot követett el.

Chiorean ügyeletes rendőrtiszt először azt hitte, hogy fel akarják ültetni a rendőrségre kedden az esti órákban egy magából kikelt fiatalember állított be és arról értesítette az ügyeletes rendőrtisztet, hogy szemtanúja volt annak, amint

Nemsokára megérkeztek a mentők is, akik a két leányt beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol Alexandrow dr. részletesen őket első segélyben.

A meglehetősen szokatlan körülmények között elkövetett kettős öngyilkosság indítókaira vonatkozólag megállapították, hogy a két leány szerelmi bánat miatt akart meghalni. Az öngyilkosságot a két leány a Farkas-uccai templom mellett ott hevert még a földön a kiürített üveg, amelynek személmával a két leány véget akart vetni életének.

ni. A multtal végleg szakítani kell és

rendet kell teremteni az állami igazgatásnak olyan fontos ágazatában, mint a vám intézménye.

A miniszter egyben közli a vámtisztviselőkkel, hogy külön ellenőrző közepek is lesznek, akik állandóan kontrollálni fogják a vámhivatalokat, hogy rendeleteit megtartsák-e, vagy sem.

Manci ritikájában egy fiatalemberhez címzett bucsulevet találtak. Hefkó Mancinál pedig egy bucsulevél fogalmazványt, amelyről azonban nem sikerült megállapítani, hogy kinek volt szánva. A két leányon alkalmazott gyomormosás különben teljes sikerrel járt és mind a ketten túl vannak minden veszélyen.

cipőkben
állandóan a divat legutolsó kreációt kaphatja.

Egyetlen magyarnyelvű

Róser szakácskönyv

Írta: Ganz Ábrahámné.

Ára 200 lej (és portó).

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Fürdőre, nyaralóhelyekre
utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivatallal, hogy az Uj Keletet főnnyakadás nélkül küldhessük.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

Egyenlőség és tanszabadság a szilágysomlyói állami tanítónőképzőben

Sürgősen fel kell állítani a zsidó tanítóképzőt

Kaptuk és az illetékesek figyelmébe ajánljuk az alábbi panaszos levelet:

Ha a figyelmes szemlélő a törvényeket és rendeleteket figyelemmel kíséri, arra a szenzációs felfedezésre jut, hogy azokat a gyakorlatban a legesélyesebb sem alkalmazzák úgy, amint kellene, sőt egyenesen azt a benyomást teszik, mint ha csak azért készült volna, hogy a be nem avatottak, akiknek csak a törvények és rendeletek szövegét van alkalmuk megismerni, mint például a külföldi látogatók, stb., egészen más színben lássák a dolgokat, mint ahogy a valóságban vannak.

Ezzel a tanszabadság és egyenlőség elvének a gyakorlatban való nem épen szószentíni alkalmazására bátorodom úgy az illetékes főhatóságok, mint a közönség figyelmét felhívni.

Szilágysomlyón, ebben a kis szilágymegyei városkában a többi — elég nagyszámú — középiskola mellett egy állami tanítónőképző is működik. Ebben az iskolában — törvény szerint — minden, megfelelő elemi iskolai végzettségű növendék nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül beiratkozhat és megfelelő szorgalom felmutatása ellenében az iskola végeztével tanítónői oklevelet nyer.

Igy van ez papíron. Lássuk most már, a valóságban miként lehet ebbe az iskolába bejutni:

A feltételek; (törvényes életkor, megfelelő iskolai végzettség, stb.) igazolásának természetes rendjét egy kijelentés előzi meg: *ebbe az intézetbe csak olyan növendékek vehetők fel, akik egyúttal az internátusnak is lakói lesznek.* Ez kerestény, de különösen román tanulók szempontjából nem olyan nagy baj. Annál inkább hátrányos azonban azokra a zsidó növendékekre, akiknek szülei a gyermek rituális ellátásához ragaszkodnak. Az igazgató nagyon szigorú, nem hajlandó eltérni a szokástól: csak olyan növendékek veszt fel, akik az internátusban fognak lakni és étkezni. Hogy ez a feltétel milyen intenciókat takar, azt majd később meglátjuk.

Egy környékbeli zsidó leányt az intézetbe beakarja iratni; ugyis szegény asszony, aki más örökséget nem igen hagyhat a leányára, nem tudni mikor foghat jól a tanítónői oklevél. De baj van ám, nem veszik fel a leányt az iskolába, mert nem akar az internátusban lakni, szeretne rituális ellátást keresni a városban. Az anya protezsztál jómberek után néz. Talál is egy odaváló jólelkű uriaszonyt, szívesen megpróbálkozik vele, hogy a gyermek részére a városban való étkezési jogot, vagy ha ez nem lehetséges, az ételeknek a városból az iskolába való behordására az engedélyt megszerezze.

Miután olyan kérésről van szó, melynek megtagadása minden komoly alapot nélkülözne, az igazgatónőnek választania kellett: vagy feladja elveit és helyt ad a kérésnek, vagy pedig minden kérés nélkül, kerekén kijelenti, hogy az egész internátusi historia csak a zsidó növendékek felvételét megakadályozó ürügy. Mondani sem kell, hogy az igazgatónő az utóbbit választotta s a közbenjáró uriaszony kérését azzal utasította el, hogy *nem is azért nem veszik fel a kis leányt az intézetbe, mert nem akar az internátusban étkezni, hanem azért, mert — zsidó és hogy az intézetbe zsidót egyáltalán nem vesznek fel.*

Gyomorégést rögtön szüntet, **gyomorfejtést** rövid idői belül gyógyít, **gyomor-savtúltengés** elmarad, ha a bajok ellen a **CIGELKAI JÓDOS GYÓGYFORRÁSOK** hydrocarbonátos **István-vízét** issza. Kérje mindenütt. Ismertetőt küld a cigelkai források románai vezérképviselete Arinisz (Egerhát), Jud. Salaj.

Nem tudjuk, hogy ez a kijelentés milyen felsőbb rendelkezéseken alapul, nem is kutatjuk, mert remélni akarjuk, hogy csak egy tisztviselő tulbuzgóságának tudható be ez az intézkedés, mely a fentiek szerint — ha országos jellegűt öltene —

abba a helyzetbe hozhatná a romániai zsidóságot, hogy egy pár év múlva kénytelen lenne az összes elemi iskolát bezárni, mivel a megfelelő tanterv utánpótlása nem lenne biztosítva. Ezért nagyon ajánlatos lenne, ha a zsidóság megfelelő aldozatkészséggel olyan tanítóképző intézetet, esetleg többet is tartana fenn, amelyek működése által a jövőben minden ilyenirányú tulkapás káros következményeit még idejekorán megelőzhetné és kiegyensúlyozhatná.

(B. V.)

Az orosz kormány Kinára hárítja a felelősséget az eseményekért, ha nem szereli le a fehérgárdistákat

Berlin, szept. 10. A Havas Távirati Iroda moszkvai tudósítója közli a Tass irodának azt a jelentését, amely szerint az Amur és a Dzungari folyók összefolyásánál az oroszok aknamezőket fedeztek fel. Ezt az aknamezőt a kínaiak helyezték el a távolkeleti vasútvonal lefoglalása idején. Mivel ez a hajózást fenyegeti, be kellett a hajózást ezen a területen szüntetni.

Ugyancsak a Tass Távirati Iroda jelenti, hogy a külügyi népbiztosság a német nagykövetségnek új jegyzéket adott át azzal, hogy juttassa el a nankingi dél-

kínai kormányhoz. A jegyzék megállapítja, hogy kínai csapatok és fehérgárdisták az utóbbi tizennégy nap alatt tizenkilencszer törtek be orosz területre. Az oroszok fegyvereiket csak a határvédelem érdekében használták, egyetlen orosz támadás sem történt. A szovjet-kormány a további eseményekért a nankingi kormányra hárítja a felelősséget. Az orosz kormány ezért felszólítja Kínát, hogy amennyiben tényleg súlyt helyez a konfliktus békés elintézésére, az összes fehérgárdistákat azonnal oszlassa fel.

Nincs ellentét az angol kormány tagjai között

A munkáskormány hivatalos lapja megcáfolja a konzervatív sajtó válsághireit

London, szept. 10. — A konzervatív lapok a munkáskormány tagjai közötti nézeteltérésekről adnak hírt. E híradás szerint Snowden kijelentette, volna MacDonaldnak, hogy genfi bejelentésével, amely szerint Anglia hozzájárulását adná háború esetén a megtámadott állam részére nyújtandó nemzetközi pénzületi segély nyújtását biztosító egyezmény megalkotásához, nem ért egyet. A konzervatív sajtó azt is közli, hogy más belpolitikai kérdések tekintetében is véleménykülönbségek vannak a miniszterek között.

Ezenfelül a kormány tagjainak egy része ugyisint a munkáspárt baloldali szárnya azt kívánná a kormánytól, hogy

mutasson engedékenységet a szovjettel szemben s más alapokon indítsa meg a diplomáciai viszony újrafelvételére irányuló tárgyalásokat. A munkáspárti képviselők egyrésze állítolag még ennél is többet követel: azt, hogy Anglia minden feltétel nélkül azonnal kérje fel Moszkvát nagykövetségének Londonba küldésére.

A Daily Herald, a munkáspárt hivatalos lapja, a konzervatív sajtó híradásával szemben a legkatagorikusabban cáfolja, hogy a kormány tagjai között nézeteltérések merültek volna fel. A lap szerint a kormány tagjai között teljes összhang uralkodik minden kérdésben.

Szeptem 25-ikén lesznek az érettség i vizsgák

(Bucarest-Bukarest, szept. 10. Az Uj Kelet tudósítójától). A közoktatásügyi minisztérium rendelkezése szerint az őszi érettségi vizsgák szeptember 25-én kezdődnek. A vizsgabizottságokat 3 nappal előbb fogják publikálni.

A közoktatásügyi minisztérium egyébként megcáfolja azt a hírt, hogy a középiskolai tanítás nem kezdődik meg szeptember 16-án. Az oktatás megkezdésének időpontja változatlan és hétfő mindenütt megnyílnak az iskolák.

Románia győzött a kisantant repülő- versenyén

Bukarest, szept. 10. Ma délután a széri végleg megállapította a kisantant körrepülés eredményeit. Első lett Kalla cseh őrnagy, aki 300.000 lej és egy serleget kapott jutalmul. 2. Mares őrnagy (cseh), díja 150.000 lej. 3. Baydak jugoszláv főhadnagy, díja 100.000 lej. 4. Cinesics jugoszláv főhadnagy 50.000 lej. 5. Paulus kapitány (román). 6. Parvulescu főhadnagy (román). 7. Tanasescu főhadnagy (román). 8. Baján lengyel főhadnagy. 9. Emula lengyel.

A többi versenyző kiesett a versenyből. A nemzetek versenyében 1. Románia 220. 2. Csehszlovákia 164. 3. Jugoszlávia 145. 4. Lengyelország 140 ponttal.

A díjakat a szerdán este az Aero-klubban tartandó banketten fogják kiosztani.

A zsidó humor kincsháza, a legvidámabb zsidó regény.

**Mózes Mauthner
und sein Sohn
v. L. Hichler.**

Most jelent meg az olcsó kiadása. (334 lap)
Ara csak 82 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában
(Portókölt: éig 10 lei.)

10 könyv 100 lejért.

Az UJ KELET könyvosztályának olcsó könyvsorozata.

Knul Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.

Révész Béla: Orkán. (Elbeszélések). 108 lap.

Forró Pál: Királyi szeretők. (Elbeszélések). 90 lap.

Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozis és szuggesztió. 88 lap.

Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 160 lap.

E. Mitchell: Összeesküvők. (Regény). 172 lap.

Könyv Ady Endréről. 136 lap.

A költárság Pompadourja. (Híres bűnesetek) 80 lap.

Hedensterna A.: Jönsson ur emlékei. (Regény). 88 lap.

Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és megrendelhető az UJ KELET könyvosztályában. (Utánvét 12 lej portóköltéssel.)

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: **WEINER EMIL**

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az **előismereteket tartalmazza** (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel óhajtják újítani. Ezek az **előismeretek az autómobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek**, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az **autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik**, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kivitelű ábrák.

Az **AUTO KÉZIKÖNYV** a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Ara füzve 510

Óránkénti kilencvenkilométeres sebességgel végig a racionalizált Németországon

Baseltől Berlinig. A rendszeresség és a rohanó élet Babeljében. Ahol arra tanítják meg az embereket, hogyan kell járni az utcán. Amerikai lendület és a természet romantikája. Hárommillió emberáradat weekendezik a zöldben

Berlin, szept. 10. Két német fiúval utaztam együtt a svájci határtól Berlinig. A két fiú naphosszat az ablak mellett ült. Az egyik logaritmuslécet tartott az élében és Baseltől Berlinig folyton számolt, a másik irógépet kattogtatott az egész uton. A német vonatokra bevonult a „racionalizálás”. Dolgozó ember nem ül télenül 10–12 órát a vonaton. Fennakadás nélkül végzi el az otthoni munkáját. Levelezik, táviratozik, sőt telefonál is, ha sürgős a dolga és még a vonaton kiképezik a választ a táviratára.

A 90 KILOMÉTERES SEBESSÉGGEL VÁLTAKOZÓ PANORÁMA

Közben nézi az ember a 90 kilométeres sebességgel elrohanó tájakat. Van azonban valami az emberi szem mechanizmusában, ami egészen másképpen méri fel a kilencven kilométeres sebességgel változó panorámát, mint az ötvenkilométeres imponáló nyugodtsággal tovatűnő karsu távirópóznákat. Svájcban például a racionalizált utazó kommersziális módon tapasztalja színtét az ablaküvegekre. Az átlagos külföldi aggódva és sietve gyártja az emléképeket a boszorkányos gyorsasággal tovatűnő csodálatos szép hegyesportokról és az egymást követő azurkék tavakról. Percről-percre figyel, hogy mit vásárolt a pénzért és nem akarja a sziklarengések egyetlen kontúrját sem kiejteni a szeméből, hiszen ha egy körutazási jegyet vett a svájci vasutakra, akkor kibérlette a szeme számára ennek a tündérszép országnak minden természet látványosságát. De nemcsak a külföldi utazó, a svájci ember is kommersziális szemmel nézi az országot. Csak hogy az ő szeme fordított konzekvenciákat veti ki és az látogatja, hogy egyik-másik még ki nem aknázott sziklacsúst hogyan lehetne grammonkát kiélni az idegenforgalom számára, drótkötélpályával, szállóval, téli nyári sporttal, five of clow táncsal, hideg megg vízzel és egyéb svájci kényelemmel tgyetemben.

KÉT NÉMET DIÁKKAL A GYÁR-TELEPEKEN KERESZTÜL

A német fiúk akik a svájci határon szálltak be a vonatra, szorgalmasan dolgoznak és szorgalmasan pislognak keresztül az ablakon is. Szintén nem lírai művelésből. Szakszerűen, mint a svájciak. Csak éppen nem kommersziális, hanem indusztriális szempontból. Az ő számukra az egész út Baseltől Berlinig nem hegyek, völgyek és vizek, hanem gyártelepek keresztül vezet. Ha velük beszélget az ember, egész Németországot nem egyéb, mint egy hatalmas gyártelep. Ahogy a régi, világjáró ember ismerte minden bokornak, hegynek és forrásnak a nevét és tudta, hogy a vonat most egy völgykötélben kanyarodik, ami után kezdődnek az alföldbe lapuló dombok, úgy ismeri ez a két diák a kilencven kilométeres sebességgel futó gyárkérményeket. Valamennyi kicsi és nagy ipartelep. Hogy hány ember és hány munkája torkollik egybe, hogy mit és hogyan gyártanak, vizierével, szénével, vagy elektromossággal hajtják-e az üzemet.

Igy futottunk gyárakat számolgatva az útjainkon alkonyatig, egészen Berlinig. Berlin különös és vad szivverése az első pillanathban megdöbbeneti az idegent. Az ember azt hinné, hogy fékevesztett orkeszter kaotikus fináléjába került és hogy rögtön darabokra hullik szét az élet szízfélé megnyilatkozásából egybefonódó hangzavar. Csak napok múlva éri ki az

idegen a munka melódiaját és imponáló, de megdöbbenő harmóniaját, ami a város zenéjéből árad ki.

A VÁROS, AMELY KIFUT AZ EMBEREK LÁBAI ALÓL

Napról-napra, óráról-órára növekszik Berlin az emberek személtára. Gígási arányokban terjeszkedik a világ négy tája felé. Hatalmas polipkarjaival egyre többet habzsol magába a körülötte elterülő falvakból, az egykori falusi házacskákából, apró kertes villák, vagy expresszionista architektúra remekébe faragott áruházak és filmpaloták lesznek. A falusi paraszt belepolgáriásodik a városba, az egykori faluból semmi sem marad meg, csak a neve, mint Gross-Berlin egyik új kerülete.

A város a szó szoros értelmében kifut az emberek lábai alól. Aki nem akar végigtesni lemaradni, kénytelen a város után rohanni. Előbb-utóbb mindenki rájön, hogy mindazt, amit tanult a szakmájában, túlélt az idő és „át kell képezze magát”. Berlinben úgy hívják: „Umbildung” és százával alakulnak új iskolák, ahol mindenki az amerikai tempóhoz mérten átértékelheti tudását, ismereteit és képességeit nagyobb sebességi fokra. A gyorsaság mindenekelőtt. Ha valaki valamilyen ucca után érdeklődik, a rendőr azt kérdi: „Wollen Sie laufen oder fahren”. Vagyis, hogy villanyossal, autobusszal, földalattival akar-e utazni, vagy gyalogszerrel futni. Hogy valakinek sétéra is lehet ideje, elképzelhetetlen munkaidőben.

ELŐLRŐL MEG KELL TANULNI MINDENT

Öreg emberek, akik egy emberöltőt töltöttek el kereskedelmi vagy ipari vállalatokban, vagy áruházakban, most esténként iskolák padjaiban ülnek, hogy még egyszer megtanulják a mesterségüket. Régi kettős könyvelők az egyre tökéletesebb gépeken tanulnak könyvelni, öregedő igazgatók matematikai axiómákat tanulnak a termelésről és az elosztásról. Egyik este a berlini Kereskedelmi és Iparkamara ilyen tanfolyamának első óráján hallgattam a kereskedelem új tudományát, amely matematikává jegecsesedett már. Új euklideszi axiómákat tanultam. „A kereskedelemhez legalább két ember szükséges” — hangoztatta az előadó tanár ugyanolyan kinyilatkoztatás-szerűen, mintha azt mondta volna, hogy két ponton keresztül csak egyetlen egyenes vonal húzható és ebből az axiómából vezette le az eladás és vásárlás egész tudományát.

Van közlekedési iskola, ahol fiatalok és öregek megtanulnak másodpercenyi pontossággal a város egyik pontjáról a másikra elérni. Külön tanfolyamokon tanítják a racionalis kartotékolást és regisztrálást, amely gépszerű pontossággal fele annyi munkaerővel és fele annyi idő alatt végzi el a régi apparátus dolgát. Szinte hónapoként cserélik a tökéletesebb rendszereket. Valamennyi ipari és kereskedelmi szövetség külön szaktanfolyamokat tart tagjaiknak, ahol az új racionalisabb termelési és munkamódszereket tanítják. A modern kalkulációt

egész sereg iskolában tanítják. A kalkuláció egészen önálló tudománnyá nőtte ki magát. Az alkalmazottakat a legtöbb helyen nem aszerint fizetik, hogy mit dolgoznak és mennyi idő alatt, hanem hogy a munkájuk mennyi jövedelmet hajt a vállalatnak. A modern kalkulátor a számológépről percek alatt két tizedesnyi pontossággal olvassa le; hogy a legkülönbözőbb, de a termeléssel, vagy elosztással csak lazán összefüggő dolgot végző alkalmazott munkája mit jövedelmezett a vállalatnak. És e szerint állapítják meg a fizetését. Ezért van az, hogy Berlinben a racionalizálás nem irodalom, mint nálunk, hanem életérdeke minden alkalmazottnak. Aki nem akarja csökkenni engedni életstandardját, annak bele kell illeszkednie ebbe a kíméletlen rohamba és a berlini statisztikai hivatal kimutatása szerint 1929. év első felében egymillió szűztizezer ember látogatta a különböző továbbképző és szaktanfolyamokat. Berlin négy és félmillió lakosa közül. Nem kell tehát csodálkozni azon, ha a német gyárak nem a vámtarifán, hanem a racionalis termelésen nőnek nagyra.

A racionalizálás iskolában nemcsak racionalisan dolgozni, de racionalisan élni is megtanítják a hallgatókat. E dogmák szerint mindenki jövedelmének kétharmadrészét fordíthatja lakásra, ellátásra és ruházkodásra, a maradék harmadot egészben, vagy részben megtakaríthatja, elválaszthatja, vagy elszórakoztatja. Ebből az egyharmadrészből építenek egymásután akkora áruházak, amelyek akármelyikébe bőven elférnének az összes kolozsvári üzletek, él ötvenkét színház és megszámlálhatatlanul sok koncert, mozgó, kávéház és a világ város ezérfele raffinált szórakozóhelye. Pontos tabellákat kaphat mindenki arról, hogy jövedelmét hogyan oszthatja be racionalisan, amivel saját maga hasznán kívül nemzetgazdasági érdekeket is szolgál.

DRANG NACH WESTEN

Igy fejlődik Berlin napról-napra amerikai módon, de nem amerikaiá. A német fővárosnak különös szerencséje, hogy az amerikai lendület egyszerre érkezett a természet romantikájának nagy reneszánsz mozgalmával és a sport és természetes életmód divatjával. Egy lázas „Drang nach Westen” lett urrá Berlinben. Az egész város a nyugati periferiák felé tolong, a romantikusan szép Nikolassee és Wannsee partjai körül feltépik a szűz tájat, de itt nem azért, hogy új áruházakat és gyárkérményeket emeljenek. Idillikus, kertes családi házak sorakoznak ezerszámra katonás rendben egymás mellé.

Éa berlini polgárok nagy többsége reggel kilenctől délután négyig-ötig beleveti magát a város köréngetegébe, izzadtra hajszolja magát, a föld alatt, a földön és a föld felett rohanó villamosokon és autóbuszokon száguld naphosszat, de délután felül a Stadtbahnra, amely félóra alatt a legtávolabbi periferiára röpti, ott hon ingujjra vetkőzik, hársfák, tölgyfák és akácok alatt sétál és az a legnagyobb boldogsága, hogy fáról eheti az almát és csak távolról átszűrődve hallja valahonnan messziről a villamos csengését, a

metropolis jó éjszakát köszönő szavát. Ha akarja, néhány perc alatt újra a nagy város éjjeli csodálatos fénytengerébe veheti magát, de ha akarja, lehenet fej és galambot etet.

Szombaton és vasárnaponként pedig egész Berlin megindul az erdők felé. A „Berliner Tageblatt” adatai szerint az elmúlt vasárnap hárommillió berlinit szállítottak ki a különböző közlekedési eszközök a zöldbe. A sokszáz parkban, játszótéren és sportpályákon felmeztelenre vetkőzött pompás emberpalánták — fiúk és lányok vegyesen — fejlődő izmai ropognak a szikrázó napfényben. Egy új generáció nő fel, amelynek karjai bírják a munka amerikai tempóját, de amelynek szíve nem fásul bele a robotba és lelke fogékony marad az élet és a művészet minden tiszta és egyszerű örömével szemben.

Jámbor Ferenc.

Az érlelmeszesedés a 40 éven felüli egyéneknek többé-kevésbé jelentkezik. Agnyomás, főtájás, szédülés, nagyothallás, zsi-badásos érzés, vérkeringési zavarok, mind az érlelmeszesedés tünetei. Kifütnön bevált, a tudós orvosi kar által ajánlott el'enszere a **Cigelkai** (Csehszlovákia) **fakadó cigelkai** „Lajos” feltütnön jódos, kellemes ízű gyógyvíz, melyből évenként 6–8 heten át 20–25 üvegnek való elfogyasztása után a szervezet felírissul, az életkedv megújul és az étvágy fokozatosan emelkedik. Kérje mindenütt, ismer-tetőt kívánatra bárkinek szív sen küld a **Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselőt, Arianis (Egerhát), jud. Salaj.**

Saját tőkével rendelkező Fatermelő vállalkozókat keresek

egy 3000 holdas, prima, évszázados búkkfaerdőhöz, amely 5 kilométernyire van vasuti állomástól. Kitermelhető egészben, vagy részben. Ajánlatok: Thoma, Cal. Victoriei 52, București

AZ OKOS ÉLET TITRA

Utmutató az egész-séghez, boldogság-hoz. Nagy remek illusztrált

Athenaeum albumfüzetek.

INGYEN

küldünk ki-vonatos ismer-tető füzetet.
1-2. „Ne koplalj, de légy karcsu!”
3-4. „Éljen így!”
5-6. „Vigyázz a gyermekedre!”
7-8. „Dáma és Gavallér.”
9-10. „Az én kutyám.”
11-12. „Szeresd otthonodat!”
13. „Terítés-Tálalás.”

Kettős szám 62 Lei, a 13. szám 34 Lei. A teljes sorozat: 400 Lei.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.

Kérem utánvételt az Athenaeum-füzetek

számát.

Név:

Cim:

Védekezzék az elhízás ellen!

Hogyan? Megmondja a „Ne koplalj, de légy karcsu” című illusztrált füzet 62 Lei. „Szépség-Ifjuság” ára 34 Lei. Belyegben küldheti Lepage-hoz Cluj.

Iskolatáskák: Papírvászon 95 Lei, vászon 120 Lei, pegamoid 145 Lei, bőr 350–450 Lei, blankbőr I-ma 560 Lei. **Tolltartók** 14, 22, 35 Lei.

Aktatáskák bőrből: Gimnazistáknak 260–340 lei, egyetemi hallgatóknak 380–475–500 Lei. I-ma blankbőr-ből 530–750 Lei.

Kéfe- és fésűáru, ollók, zsebkések olcsó és tartós kivitelben! **Reklám áron!**

Emil Schuster Cluj.

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányási zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str.
Lipszani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomai csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mi feladataink

Polák Adolftól, a Keren Kajemetnek Erdélyben is jól ismert európai vezetőjétől egy levelet kaptunk. Szeretnénk, ha minden erdélyi zsidó tudomást szerezne legsürgősebb megoldásra váró feladatainkról és ezért közöljük az Uj Kelet olvasóival a levél teljes tartalmát:

„Kedves Barátaim és Elvtársaim, — Ussischkin ur megbízott, mint a legöregebb cionista tisztviselőt, hogy a Keren Kajemet barátaihoz és munkatársaihoz néhány sort intézzek a palesztinai eseményekről és azok hatásáról közös munkánkat. Azt hiszem, hogy a Keren Kajemet minden munkatársra, ugyanugy, mint én, ezekben a súlyos napokban is attól az eszmétől volt áthatva, hogy folytatnunk kell a munkánkat és hogy meg kell azt erősíteni. De talán érdekelné fogja Önöket, hogy mit csinált a Keren Kajemet Németországban — egyikeben a legfontosabb országoknak — ezekben a napokban.

A kongresszuson és a Jewish Agency Councilján előtérben állott a Keren Kajemet és így a Tischni dinamációjának amelynek ereke után a fontos események kell megkezdődnie, erős rezonanciája volt. „Előbb földet” — jelszóval a Keren Kajemet Németországban nagyarányú rohasztási-akciót szervezett be. És amikor Erec Jisraélből az arab támadások híre hozzánk jutott, a támadások hatása alatt jelszavunkat „Segítség, építés által”-ra változtattuk meg. Németországban nagy a készség a legszélesebb zsidó körökben a megtámadottak segítségére sietni. Azonban annak nem szabad meg történnie, — amint az régen a gálutban, pogromok után szokás volt, — hogy könyöradományokat gyűjtsenek. Az Erec Jisraél „Segélyszólam”-nak (Amerikára és Angliára kell szorítkoznia). Ezzel szemben a Keren Kajemet és a Keren Hajesszód számára minden lehetőséget ki kell aknázni, mert a legjobb segítség, amit a jidunak adhatunk, a földtartalékok megteremtése és az országépítés folytatása. Ezt a programot pedig semmilyen intézmény sem tudja jobban megvalósítani, mint a két Alap.

Azt, hogy milyen erős Németországban a rohasztási-akció sikerébe vetett hit és bizalom, semmi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy elhatározták a kontingens felemelést 75 ezerrel 150 ezer márkára. Most először szólítjuk fel a Jewish Agency részéről a zsidóság minden rétegét, hogy az akció szolgálatába álljon. A Jewish Agencynek az a véleménye, hogy ez az akció általános zsidó jelleggel kell bírjon. A bevált munkatársak ezrei fogják a zsidó házakat felkeresni, hogy felvilágosítást adjanak az errec-jisraéli eseményekről.

Nem kétekedem abban, hogy Önök is számolni fognak a mai rendkívüli helyzettel és hogy a tragikus errec-jisraéli események nem visszaesést fognak előidézni, hanem hatalmas lendületet adnak a mi nagy munkánknak. Fogadják cionista üdvözlétemet

ADOLF POLLAK.

Erdélyi zsidósága megértette a történelmi parancsát ezekben a nehéz napokban is és a beindított faakció feleletül szolgált Ussischkinnek hozzánk juttatott kiadványára, még mielőtt arról értesültünk volna. Itt kívánjuk megörökíteni, hogy Cluj, Targumures és Sibiu voltak az első helyek, ahol az elesett hősek emlékére a fák gyújtását megkezdték. Örömmel kell megállapítanunk azt is, hogy az akcióban a legszélesebb zsidó körök és olyan zsidók is vesznek részt, akik eddig mindentől, ami zsidó megmozdulás volt, távol tartották magukat és reméljük, hogy nem sokára megkezdődhet a továbbépítés jegyében az erdélyi zsidók által visszaváltott földön az 5689-ik évi tiszabóv el-esett hősei emlékének elültetése.

Vasárnap délelőtt tartanak beszámolókat Kolozsváron a Zürichben járt erdélyi delegátusok

Az ország minden nagyobb városában lesz beszámoló a zürichi kongresszusokról

(Cluj-Kolozsvár, szept. 10. Az Uj Kelet tudósítójától). A múlt hónapban lezajlott XVI. cionista világkongresszus kimárgasló jelentőséggel bír nemcsak a cionizmus, hanem az egész zsidóság történetében. Palesztina felépítésének gondolata elhatolt a zsidóság olyan rétegei körébe is, melyek eddig távol állottak nemcsak a mozgalmától, hanem magától az eszmétől is. Ezen a kongresszuson tették le az alapkövet annak az új megmozdulásnak, amely hivatva van a világ egész zsidóságát felfogásra való különbség nélkül, abban a nagy munkában tömöríteni, melyben eddig csak a cionisták vettek részt. A Jewish Agency megalkotása füződik ehhez a kongresszushoz, amelynek eredményében az országépítő munka eddig még nem ismert arányokban fog új lendületet venni.

Az időközben bekövetkezett szomorú események ezt a lendületet, ezt az akaratot nemcsak, hogy nem fogják csökkenteni, de még több elszántságot, még több odaadást, még több áldozatkészséget fognak spontán kiváltani az önmagára ébredt és nemzeti otthonához most már a mártírok vérén keresztül ezerszeresen és fájdalommal ragaszkodó zsidóságból.

A kongresszusról hazatért delegátusok Erdély nagyobb városaiiban be fognak

számolni a cionista közvéleménynek a kongresszus felemelő napjairól. Felvilágosítást fognak adni az ott történt eseményekről, a Jewish Agency lényegéről és jelentőségéről, valamint azokról a nagy összefüggésekről az országépítő munka keretén belül, amelyeket a világkongresszus tárgyalásain világítottak meg.

Az első ilyen beszámolókat a helyesport rendezésében Kolozsváron tartják meg szeptember 15-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az Uránia-mozgó helyiségében. Ezen a gyűlésen dr. Fischer József képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, dr. Eisler Mátyás, a kolozsvári kongresszusi hitközség főbírája, dr. Kohn Hillel, a Szövetség alelnöke és Giszkalay János, a kiváló zsidó költő fognak beszámolni kongresszusi tapasztalataikról.

A kongresszusi beszámolókat Erdély és Bánát minden nagyobb városában meg fogják tartani. Ertesülésünk szerint legközelebb Temesváron, Nagyváradon, Aradon és Marosvásárhelyen, később pedig Déván, Lugoson, Désen, Besztercén, Hátsegen és Szatmáron rendezik meg a kongresszusi beszámoló-míttingeket, amelyeken az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség részéről felkért delegátusok fognak résztvenni.

— **Kulturelőadás.** Szentgyörgyről jelentik: A júniusban megalakult zsidó jó tékonysági egyesület, amely célul tűzte ki többek közt a kulturpropagandát és Palesztina-munkát, előadásra hívta meg Hátszegről Ábrahám Józsefne urat, aki a WIZO célkitűzéséről és munkájáról tartott érdekes és tanulságos előadást. Az előadást az előadónak az egyesület nevében dr. Fenyves Sománé elnök mindoitt köszönetet.

— **Provokálnak a német kampókeresztet.** Berlinből jelentik: A németországi kampókereszteteket igen nagy aktivitást fejtenek ki újabban. Berlinben megtámadták a Vorwärts kiadóhivatali helyiségét. A helyiségbe azonban nem tudtak behatolni, elenben a kirakat üvegtábláit szétzúzták. Münchenben a kommunisták által tartott gyűlés helyiségébe hatoltak be. A helyiség berendezését teljesen szétzúzták. Az összeütözés alkalmával több haláleset történt és több súlyos sebesülés. Ez az eset ismétlődött meg Oranienburgban, ahol ugyancsak egy a kommunisták által tartott gyűlésen jelentek meg kézzel felszerelve a kampókeresztet és az összeütözés alkalmával több kommunista vészette életét. A tetteseket nem sikerült egyik helyen sem elfogni, mert a sötétség leple alatt széjjel oszlottak, mielőtt a rendőrség megjelent.

— **Németországi repülőköruira indul a Graf Zeppelin.** Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin holnap reggel németországi repülőköruira indul. A léghajó ez alkalommal husz utast visz magával, akiknek leg többje a németországi ipari és kereskedelmi világ reprezentánsa. Az út körülbelül 18–20 órát fog tartani és egy jegy ára egy sze mélyre 900 márká. Szeptember 25- és 30 között egyébként a Graf Zeppelinnel egy újabb németországi repülőútja lesz, melynek közbeeső leszálló állomásán, Berlinben, két napig fog időzni a léghajó. Berlinben ez alkalommal a Zeppelin sikeres világtörli útjának befejezéséért a léghajó legénységének tisztjeit bänkettert rendeznek. Ezen a második németországi köruton már Eckener kapitány fogja vezetni a léghajót. A Hamburg–Amerika Line egyébként Eckener kapitányt állandó tisztjeitbeli vendégének fogadja, ami azt jelenti, hogy Eckener kapitány feleségével együtt díjmentesen teheti meg az utat bármikor Európa és Amerika között a Hapag gőzösökön.

— **Eljegyzés.** Eckstein Erzsike urleányt (Désakna) eljegyezte Goldmann Béla (Cluj). Minden külön értesítés helyett.

— **A „Noár”, héber nyelvtana tanulói.** Felhívjuk a „Kullanu” rovat tanulóit egy sajnálatos sajtóhibára, melyet kiigazítani kérünk. A „Noár” 19. oldalának második hasábján, a kávéházi kép alatt nem „Havé Ianu gölidá”, hanem „havé lánú gölidá” olvasandó. A Noár szerkesztősége.

— **Pesizsárány a görög kikötőkben.** Athénből jelentik: Athénben és még két más görög városban pestis megbetegedés történt. Az angol flotta elhagyta Pyreusz kikötőjét, ahol több gyanus meg betegedést konstataáltak.

— **Leégett Belgrád egyik legnagyobb szállodája.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv főváros egyik legnagyobb szállodájában, a Palaceban ma tűz keletkezett, amely a hatalmas ötemeletes szálloda egész tetőzetét csakhamar teljesen elhamvasztotta. A főváros egész tűzoltósága kivonult a tűzhöz és sikerült hosszúság és fáradságos munka után a tüzet eloltani. A szálloda vendégei körében a tűz pánikot okozott. Sokan igen hiányos öltözetben igyekeztek menekülni. A tűz keletkezésének okát nem sikerült megállapítani. A szálloda negyvenötmillió dinárra volt biztosítva.

— **Borzalmas gyermektragédia egy angol faluban.** Londonból jelentik: Megdöbbentő gyermektragédia játszódott le egy Kent grófsági faluban. Emily Charlton és Gertrude Van 7, illetve 5 éves pajtásnők játékból hatalmas homok kemencét építettek. Mikor munkájukkal elkészülték, belebújtak a kemencébe. Hirtelen a homoképtmény összeomlott és a két gyermeket maga alá temette. Órák múlva megfulladva találtak rájuk.

— **Garlsworthy és Chesterton a Nobel-díj jelöltjei.** Stockholmból jelentik: A lapok intenzíven foglalkoznak az irodalmi Nobel-díj kérdésével. Az ezévi angol jelöltek Garlsworthy és Chesterton, a németeké Thomas Mann és Richarda Huch. A lapok valószínűnek tartják, hogy a díjat az olasz Ferrero tróntennatós kapja meg. A franciák Boger Mar, tin du Gardeot, a „Les Thibauts” című értékes regénysorozat fiatal szerzőjét ajánlották.

— **Lángalobbant a tengeren uszó petróleum és felgyújtott egy angol hajót.** Berlinből jelentik: Fötterdam kikötőjében egyik angol utasszállító gőzös körül a kikötő vizének felszínén uszó petróleum és benzín lángra lobbant és a tűz hamar átterjedt a hajóra. A gőzösön tisztítási és ártrendezési munkát folytattak a személyzet a komoly életveszélydelmet látva, a vízbe ugrott a lángtengerben uszó hajóról, hogy életét megmentse. A kikötői tisztóság kivonult a hozzáfogott a lángokban álló gőzös tűzének oltásához, ami végül sikerült is. A személyzet tíz embere hiányzik. Köztük háromnak teljesen megszenesedett hulláját a víz felszínre vetette.

— **A budapesti nemzetközi sakkverseny hetedik napja.** Budapestről jelentik: A sakkversenyen Rubinstein győzött Brinkmann, Vajda, Steiner, Przepiorka Colle ellen. A Havasi-Colle partie remis. A verseny állása: Opa-blanka 6, Rubinstein 5 és fél, Vajda 5, Tartakower, Thomas, Canal 4, Havasi, Monticelli, Przepiorka 3 és fél, Steiner, Prokosh 2 és fél, Van den Bosch 2, Colle, Brinkmann 1 és fél.

— **A huedini folyó év szeptember 16-20 és 21. napjaira 25 országos állat- és kirakóvásár miniszteri engedély foytán folyó év szeptember 23. és 24. napjain lesz megtartva.**

— **A kolozsvári egyetemre beiratkozási szándékozó hallgatók kalauza (irta: Vátasesou jtkár), az 1929–1930 iskolai évre vonatkozó tudnivalókkal kiegészítve, kapható az összes nagyobb kolozsvári könyvkereskedésekben, a központi egyetemen az intendánsnál és a kapusnál, valamint az összes kolozsvári főiskolák igazgatóságánál.**

HEGEDÜ OKTATÁST, alaposan és jutányosan vállalok: DÁN ILUS, Strada Universitáti 7. (volt Egyetem-ucca).

Hires könyvek

néhány megmaradt példányát fél- és negyedáron áruljuk:

	Lei
Baillon: Egy jó Mariska története	68
Bjelij: Az extst galamb — — —	110
Cocteu: A párisi fiu — — —	62
Conrad: Az arany nyil — — —	122
Kistemaekers: Váltott előfogattal	62
Lindberg: Viola — — —	66
Regnier: Aki félt a szerelemtől —	96
Renard: Lerne doktor, a kisiszen	86
Spunda: A halottbúvó — — —	78
Weber: Pompadour kalandja — —	78
Apulemi: Az aranysermár — — —	136
Dickens: Nagy várakozások (2 köt.)	300
Flaubert: Érzelmek iskolája — —	184
Kropatkin: A francia forradalom (2 köt) — — —	276

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. 300 lejen felüli vételnél havi 150 lejes részletfizetésre is. Tekintve hogy csekély készlet áll rendelkezésre, kérünk pórtrendelést is.

Zsidó Színház. יידיש טעאטער

STRAMER

Amerikából visszaérkezett szintársulata szeptember 11 és 12-én

Nagybányán,

szeptember 14-iktől

Máramarosszigeten

vendégszerepel.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Szerda este 9 órákor: Topáz. (A párisi színház évad és budapesti Vigszínház legszenzációsabb ujdonsága. Először. Premier-bérlet 2. szám. Sorozatszám: 15.)

Csütörtök este 9 órákor: Topáz. (Ujdonság, 2-odszor. Napi bérlet 3. sz. B. Sorozatszám: 16.)

Péntek este 9 órákor: Szupé csárdás. (Operette-ujdonság, először. Farkas Imrénék, a Nótás kapitány szerzőjének legújabb operettje. Főszereplők: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György, Tompa Béla, Ihsz Aladár, Ledvey, Selmezy. Premier-bérlet 3. sz. Sorozatszám: 17.)

Szombat este 9 órákor: Szupé csárdás. (2-odszor. Napi bérlet 3. sz. C. Sorozatszám: 18.)

Vasárnap d. u. 3 órákor: Ida regénye. Ujdonság, nagyon olcsó mozi-helyekkel. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 le. Sorozatszám: 19.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: A nóta vége. (Operett-ujdonság, 6-odszor. Kondor Ibolyával, Betegh Bébi, Solthy Györggyel, Tompa Bélával. Sorozatszám: 20.)

Vasárnap este 9 órákor: Szupé csárdás. (Operette-ujdonság, 3-adszor. Napi bérlet 4. sz. A. Sorozatszám: 21.)

Hétfő este 9 órákor: Szupé csárdás. (Operette-ujdonság, 4-edszer. Napi bérlet 4. sz. B. Sorozatszám: 22.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerdán 4 és félhetkor: I. Bigamia. Izgalmas dráma 8 felvonásban. Maria Jacobini, Erna Morena és Verebes Ernővel. II. Jön a gorilla. 7 felvonásban. Sid Chaplinnal. III. Pótképek. Kettős műsor! Helyárak: 30, 20 és 10 le.

Csütörtökön 4 és félhetkor: I. Kacag Bajazzó! Lon Chaney. II. Férfi, asszony és a bűn. John Gilbert. III. Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 le.

Pénteken 4 és félhetkor: I. Kacag Bajazzó! Lon Chaney. II. Férfi, asszony és a bűn. John Gilbert. III. Pótképek. Helyárak: 30, 20 és 10 le.

Szombaton 4 és félhetkor: I. Kacag Bajazzó! Lon Chaney. II. Férfi, asszony és a bűn. John Gilbert. III. Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 le.

Vasárnap d. e. 11 órákor: A sötétség lovagja. Kalandor cow-boy film. Főszereplő: Tim Mc Coy. Helyárak: 15 és 10 le.

A színházi iroda közleményei:

Ma este: Topáz premiérje. Igen érdekes estéje lesz ma a magyar színháznak. A Topáz-t fogják bemutatni, a párisi színház évadának ezt a brilliás szenzációját, amely diadalmasan járta be Európát minden nagy városnak színpadját s legutóbb a budapesti Vigszínházban aratott igen nagy sikert. A mai premiér a főszerepeket Forgács Sándor, Kaszab Anna, Török Ersei, Tóth Elek, Mihályfi László, Mészáros Béla fogják játszani. Holnap este megismétlik a Topáz előadását.

Szupécsárdás. Farkas Imrénék a Nótás kapitány népszerű szerzőjének legújabb, legfrissebb, leghatásosabb operettje, a Szupécsárdás fog pénteken este premiér-bérletben színpadra kerülni. Erdekes, mulatságos szöveg, pompás muzika, kitűnő szereplők és gondos előkészületek biztosítják nálunk is a Szupécsárdás nagy sikerét. Az új operette nagy egyhamtáni estén: pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn fog megkezdődni.

Ma utoljára: Bigamia és Jön a gorilla. A Bigamia (Maria Jacobinivel és Verebes Ernővel), valamint a Jön a gorilla (Sid Chaplinnal) ma utoljára látható.

a magyar színházban. Előadások 4-kor és félhetkor.

Holnap: Kacag Bajazzó és Férfi, asszony és a bűn. Igazi recordműsora lesz holnapról megint a magyar színháznak: 1. Kacag Bajazzó (Lon Chaney hatalmas, megrázó alakítása). 2. Férfi, asszony és a bűn. (John Gilbert-el a főszerepben). 3. Pótképek. Előadások: 4-kor és félhetkor. Két és félórás kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 le.

CORSO-filmszínház műsora:

Szerdán 5, 7 és 9 órákor: Premier! A száműzött herceg. Főszerepben: Mary Parker, Alfred Abel, Verebes Ernő és Betty Astor. Előjáték: Janika és a majom. 2 felvonásos vígjáték. Csütörtökön 5, 7 és 9 órákor: A száműzött herceg. Főszereplők: Mary Parker, Alfred Abel, Verebes Ernő és Betty Astor. Előjáték: Janika és a majom. 2 felvonásos vígjáték.

Közgazdaság

Manoilescu Mihály volt miniszter kolozsvári tárgyalásai

Ugr-akciók a kereskedelmi és iparkamarák munkaprogramjában

(Cluj-Kolozsvár szeptember 10. Az Új Kelet tud.) — Az Ugr kolozsvári vezetősége által beindított és a kormány iparpolitikájának megújítását célzó akciók új etapját jelenlik azok a megbeszélések, amelyek tegnap folytak le az Ugr kolozsvári vezetői és Manoilescu Mihály volt pénzügyminiszter között. A volt pénzügyminiszter tudvaleg ma a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének elnöke és mint ilyen, a kereskedelmi és ipari rétegek öntudatosításának legteljesebb propagálója. Csak természetes, hogy az Ugr öntudatos megmozdulására ő figyelt fel legelsőször és első kolozsvári útja alkalmából személyesen is tájékozódni akart az Ugr-akció okai és céljai felől.

A kolozsvári Ugr képviselőiben dr. Farkas Mózes elnök, valamint dr. Bőszörményi Sándor és Peleca Jakab igazgatók tájékoztatták Manoilescut az új kormány ipari termelésünket érintő intézkedéseinek a súlyos voltairól. Konkrét példákkal igazolták, hogy az ipari termelésre az új év folyamán ráerőlt új közhelyek a legelőbb ipari vállalat meglehetősen deficitessé fogják tenni és hogy ilyen körülmények közt az ipari és az ipar sorával oly szoros kapcsolatban álló kereskedelmi, sőt munkásrétegek katasztrofáját is csak egy módon lehet feltartóztatni. Ez a mód a kormány egyoldalú gazdasági politikájának bátor és nyílt

birálata és a kormánynak, illetve szakminisztereinek egy jobb, helyesebb és harmónikusabb gazdasági politika szükségességéről való meggyőzése.

Manoilescu miniszter teljes megértéssel hallgatta végig az Ugr kolozsvári vezetőknek súlyos érveit és új pozíciója nagy jelentőségének tudatában az általuk bevezetett akciók legmesszebbmenő támogatását ígérte meg. Kijelentette, hogy változtatlanul hiszi és hirdti a gazdasági élet szerves egységének szükségességét és mint a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének elnöke, a vezetése alatt álló két nagy gazdasági réteg együttműködését minden eszközzel biztosítani kívánja. Ecélból gyökeresen át akarja szervezni nemcsak a Szövetséget, hanem az egyes kereskedelmi kamarák munkarendjét is és hogy minden eleven erő aktivizáltsa lendíthessen, keresztül fogja vinni a kereskedelmi és ipari rétegek testvériesülését. Meg fogja keresni a módokat és eszközöket, hogy a pártpolitikai, faji és felekezeti ellentéteket kiűzősöbölje és hogy a kamarák és szabadérdekű képviselők között szükségszerűen kiépítendő kooperációt kifejezze.

A gazdasági rétegek így módon való öntudatosítás után reméli Manoilescu a kormány iparpolitikájának megújítását célzó sikerre jutását és ezen siker eléréséhez a maga részéről a legmesszebbmenő támogatást helyezte kiállításba.

Tovább emelkedik a bankjegyforgalom

Az állam pénzügyi helyzetének javulásáról számol be a Banca Nationala legújabb heti jelentése

(Bucuresti-Bukarest, szept. 10. Az Új Kelet tud.) Mialatt a pénzpiacra erősen érezhető a pénzszűke és nemcsak a magánkamattal drágult meg, hanem a bankok nagyszámú csökkenése, sok be is szüntette az új kiállításokat, a Banca Nationala legújabb heti jelentése az ország pénzügyi helyzetének tekintélyes javulásáról számol be. Ennek szemelvények mellett, hogy az állam pénzügyi helyzete nem azonos az ország pénzügyi helyzetével, illetve a kincstár helyzetének javulása élesen különbözik a magángazdaság prosperitásától, ennek a javulásnak mégis kihatásai kellene lennie az általános gazdasági helyzetre. És minthogy a valóságban nem így van, ez mutatja legjobban a helyzet egész-ségtelenségét.

A legújabb jelentés egyébként arról számol be, hogy

augusztus 24-ike óta a bankjegyforgalom újabb 260 millióval emelkedett

A legutóbbi jelentés 2.5 milliárdos emelkedést mutatott ki a bankjegyforgalomban. Két hét alatt tehát 2 milliárd 860 millió lejjel növekedett Románia bankjegyforgalma, amely augusztus 31-én elérte a 20 milliárd 840 millió lejt. Ezzel párhuzamosan a külföldi adósságokból is újabb tekintélyes tételeket törlesztett az állam, miként a Banca Nationala ha-

talmas lejmenységhez jutott az államnak eladott devizák ellenében.

Az állam ezenkívül más formában is ellensúlyozza a bankjegyforgalom szaporítását, többek közt azáltal, hogy a Banca Nationalától igénybe vett kincstári előleg számlájára megkezdte a törlesztési fizetéseket. Min tiszmeretes, a stabilizációs tervzet felhatalmazza a Banca Nationalát, hogy a költségvetési év első felében kétféle milliárd lejt előleget folyósítson a kincstárnak, azaz a feltétellel, hogy az állam a második felében köteles ezt az összeget visszafizetni. A kincstár még a költségvetési év elején felvette ezt az összeget, de augusztus 24-ig egy lejt sem fizetett vissza belőle.

Most, augusztus 24 és 31 között jutott csak abba a helyzetbe a kincstár, hogy az adóbevételek javulása révén 160 millió lejt törlessen a két milliárdos előlegből.

En az összeg is szaporítja a bankjegyforgalmat, amely a piac reális szükségleteinek hatálya alatt állandó emelkedést mutat.

A bankjegyforgalom emelkedéséhez viszont maga az állam is hozzájárult a régi adósságok számlájára történő fizetések révén, amelyeket a Banca Nationala kezel és a stabilizációs tervzet

által erre a célra előirányzott tartalékokból eszközöl.

A jegybank legújabb jelentésének többi tételei is az általános helyzet javulását tükrözik vissza. A fedezetek készletek augusztus 24-iki 31-ig 14 milliárd 500 millió lejről 14 milliárd 542 millióra emelkedtek, a tartalékok és a lát-ra szóló kötelezettségek közötti arány pedig 46.24 százalékról 47.16 százalékra javult. A jegybank kereskedelmi váltótárcája a hónap vége ellenére, 9 milliárd 156 millióról 9 milliárd 110 millióra csökkent.

Rádió műsor

Idő: középeurópai

Szerda, szeptember 11.

Budapest, 9.15: Hangverseny. Enek, hegedű és zongoraszámok. Chopin, Mascagni, Brahms, Strauss, Dohnányi, Bach, Korngold, Hubay, Lányi, Kreisler műveiből; 9.30: Hírek; 12.05: Rádió házikvarlettjének hangversenye; 12.25: Hírek; 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; 14.30: Hírek, élelmiszerárak; 15.30: A Magyar Rádió Újság Morse-tanfolyama; 16.10: Cserny József meséit olvassák fel; 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek; 17.15: Börzsönyi Béla novellái; 17.45: A m. kir. honvédegyalozezred hangversenye; Mascagni, Strauss stb. műveiből; 18.45: Rádióamatőrposta; 19.25: Olasz nyelvoktatás. 20 Gramofonhangverseny Wagner, Tristan és Isolde c. operájának előadása gramofonlemezeken, a bey reuthi „Wagner operaház” énekeseinek kórusának és zenekarának közreműködésével; 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek és a Nemzetközi sakk verseny eredményei.

Bécs: 20.50. Esti hangverseny. Flo-tow, Strauss stb. műveiből.

Belgrád: 20.25: Kamarazene. Tschajkovszky, Kreisler, Puccini műveiből; 21.40. Mandolinhangverseny. 22.15. Gramofonzene.

Pozsony: 21. Zenekari hangverseny. Breslau: 19.05. Schubert dalok gramofonon.

Brinn: 21.30. Gramofonzene.

Frankfurt: 20. Rádiórevü.

Katowice: 20.30. Esti hangverseny.

Köln: 21. Hangverseny.

Lipscé: 20. Heinrich Platzbecker „Szókimondó” c. operettjének közv.

München: 20.10. Hans Stadler „Schneider Fps” c. vígjátékának közv.

Nápoly: 21.02. Zenekari hangverseny. Prága: 21. Zenekari hangverseny.

Róma: 21. Katonazene.

Toulouse: 20.30. Dalok. 20.45. Katonazene. 21. Operaszínek. 21.45. Szimfonikus hangverseny. Rossini, Berlioz Mas-senet műveiből.

Varsó: 20.30. Szoprán-hangverseny.

Csütörtök, szeptember 12.

Budapest: 9.15. A rádió házikvarlettjének hangversenye. 9.30. Hírek. 12.05. A m. kir. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. Fricsay: Diszinduló. Waldteufel: Álom, Offenbach: Orpheus a pokolban, Verdi: Rigoletto. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30. Hírek, élelmiszerárak. 14.40. Kísérleti átvitel Bécsből. A bandeengi (Java) rádióállomás hangversenye. 16. Rádió szabadegyetem, Magyar operariák. Utána pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 17.20. Operaház tagjából alakult zenekarának hangversenye. Thomas: Mignon, Bizet: Gyöngyhalászkok. Saint-Saens: Balettféreg. Massenet: Thais. 18.30. Felolvasás. 19. Magyar Im-re és cigányzenekarának hangversenye. 20.15. Három egyfelvonásos. 22.20. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd gramofonhangverseny. Suppé: Pique Dame — megnyitót, Mandelsohn: Tavasz dal, Hubay: Cremonai hegedűs, Ervin: Ich kösse ihre hand Madam. Wagner: Bolygó hollandi, Kola-Szecsényi: Csak tavasz ne jöjjön sohasem. Verdi: Traviata, Márkus-Weiner: Ma este babám, Wagner: Mesterdalnokokból, Wagner: Lohengrin.

SZONJA

egy kis cseléd története

Irt: J. Golotarewsky

Fordította: Szabó Imre

Cecil.

Bender: Van szerencsém bemutatni leányomat és van szerencsém bemutatni neked, kedves leányom. Liebherz ügyvéd urat, akihol, isten segítségével, bírót fogok csinálni, ha addig is élek. Adjon isten sok szerencsét nektek, gyermekeim. (Vállon veregeti Cecil). Nos? Hogy tetszik neked a fickó?

Cecil: Köszönöm, apus, egészen jól.

Bender: (Albert vállát veregeti). Látni nem tévedtem. En mindjárt mondtam, hogy tetszeni fogsz neki. Egymásai lesztek, fiam, és nem fogjátok sajnálni, hogy a világra jöttetek.

Chirik: (magában). Mind a kettő egy zavarrembe fognak esni.

Bender: Kántor ur, énekeljen, de előbb töltsön. Nincsenek itt a poharak? Menjjen be a poharakért.

Liebherz: Ne fáradjon kántor ur, majd a cseléd fog hozni. (Kifelé kiabál). Szonja, hozd a bort, hozd a poharakat!

Bender: Kántor ur, ne! akkor mégis énekeljen.

Szonja.

(Poharakkal egy tálcán).

Bender: Ez a maga cselédje? Nagyon csinos fehérszín, mondhatom.

Chirik: És kicsoda hangja van!

Bender: Énekelni is tud? Hogy hívják?

Liebherz: Szonjának.

Bender: Hej, Szonja!

Albert: Héj? Így lovakat szokás szólítani.

Bender: No nem akartam megbántani. Ma örömapunk van ugye, azt akarom hogy énekeljen valami szépét, valami vidámát és szívhez szólót.

Szonja: En nem tudok énekelni.

Bender: (öröjjára néz). Már késő van, haza kell mennünk, a dolgok, azt hiszem, már el is intéztük. Albert, holnap délelőtti autóbilit küldök érte és már meg is közzéhetjük a munkát. En nem szeretek, tudod, sokat beszélni, én a munka embere vagyok. (Feláll a székéről, ugyisint Cecil is).

Cecil: Jó éjszakát kívánok! (Albert felé). Nem jönne egy autópártira?

Albert: Nem. Köszönöm.

Cecil: Holnap délelőtti várom magát a lakásunkon. (El).

Bender: (Liebherz felé). Nem mondtam, ez a két portéka máris szerelmes egymásba. (El).

Chirik: Albert ur, ennek a leánynak bomba-pénze van. Maga el lesz látva öt életre. Jó éjszakát kívánok. (El).

Liebherz: (néhány pillanatnyi feszült csend után). Nos, mit szólsz, fiacskám? Tetszik a leány neked?

Albert: Kérlek, anyám, ne beszéljünk most erről, borzasztó fejfájásom van. Fáradt is vagyok, legszívesebben lefeküdnék.

Liebherz: (kiált). Szonja! Szonja!

Albert: Mi az? Miért hívod?

Liebherz: Azt akarom, hogy vesse meg az ágyadat.

Albert: Ne fárassd. Majd magam megvelem.

Liebherz: Édes gyermekem, úgy érzem, hogy titkolsz valamit előttem. Mondd meg őszintén, miért nem tetszik ez a parti neked? Igérem, hogy nem adok neked tanácsot.

Albert: Hallgass ide, anyám. -En nagyon szívesen felajdóznam magam érte, de nem tehetem, drágám, mert én egy más leányt szeretek.

Liebherz: Más leányt? Ki az a leány? És kik a szülei?

Albert: A leány egy árva gyerek és az apja nagyon szegény.

Liebherz: De mégis, ki az a leány?

Albert: Ezt nem mondhatom meg neked, mert tudom, hogy ellene leszel.

Liebherz: Ha egy becsületes, jóra való leány, akkor én nem szólok egy szót sem.

Albert: Becsületes, szép, kedves és jó-ságos. (Csöngtetnek).

Liebherz: Szonja! Szonja!

Albert: Mi az? Mit akarsz már megint?

Liebherz: Nézz meg, ki csöngött, ki keres fel bennünket ilyen későn.

Albert: Nem kell fárasztani a leányt, majd megyek én és ajtot nyitok.

Liebherz: Várj csak, Albert, csak nehi gondold, ments isten, hogy ez a szegény árva, ez a Szonja?

Albert: (erős elhatározással). De igen, rá gondoltam.

Liebherz: S ez a pozóna ilyesmi merészel! (kiált). Szonja! Szonja!

Albert: (erős felindultsággal). Anyám, ha egyetlen rossz szót mondasz neki, én tiésként elhagyom a házt és soha engem nem fogsz viszontlátni!

Szonja.

Szonja: Parancsol, madám?

Liebherz: Hivatalak, erigy, nézd, ki csöngtetett. (Szonja el). Ilyen szemérmetlen, ilyen aljas teremtet! Így fizet a jó-ságomért.

Albert: Anyám, ne indulatoskodj, ez a leány mindenben ártatlan. En szeretem, én imádom és engem bántasz meg, ha vele rosszat teszel.

Liebherz: Ne akard velem elhitetni, hogy szereted... En téged nagyon jól ismerlek, jobban, mint bárki más. Te igaz szerelemre nem vagy képes, fiam. Mi asszonyok azt jól megérezzük. Albert most mondom neked, ezt én nem fogom elbiálni!

Szonja.

Liebherz: Ki csöngtetett?

Szonja: Apám jött.

Liebherz: Mit akar ilyen késő éjszaka?

Szonja: Beszélni szeretne önnel, madám.

Liebherz: Bocsásd be.

Szonja: (kitárja az ajtót). Gyere be apukám.

Liebherz: Erigy vissza a konyhába és feküdj le.

Szonja: Talán előbb megvegném miszter Albert ágyát.

Liebherz: Nélküled is meg lesz vetve az ágy, jó éjszakát. (Szonja el).

Albert: Ha így fogod kezelni, kijelentem neked, én öngyilkos leszek.

Liebherz: (kissé enyhébben). Hallgass már bolond ember, erigy és enged, hogy egyedül maradjak az apjával. (Albert távozófélben, Szonja ajtajánál csókot dob a szoba felé. El).

Jerucham.

Jerucham: (görnyedt, megtört, szakállas ember, akiről látszik, hogy valamikor jobb napokat élt. (Jó estét, asszonyom!

Liebherz: Jöjjön közelebb, jöjjön és mondja, mi hozta magát ilyen későn? A leánya bérét akarja?

(Folyt. következik.)

Az új közigazgatási törvény

magyar fordítása (jegyzetekkel és magyarázatokkal) kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ára 60 lej.

Zsidó ifjúsági könyvek:

Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej

Sas Irén: Kol-nidre — — — 30

Bar-Kochba (Elbeszélések, versek, szindarabok gyűjteménye — — — — — 60

Kaphatók az Új Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.)

Könyv-szenzációk!

1. Berendné: Istenek és ösztönök. Füzve 190, kötve 258 lei.
2. Komor Fischmann S. utódai. Füzve 190, kötve 258 lei.
3. Millikán: Tudomány és vallás. Füzve 130 lei.
4. Wodehouse: Forduljon Psmithhez. Füzve 55 lei.
5. Hamsun: Új föld. I-II. Füzve 170 lei.
6. Swinnerton: Estétől reggelig. Füzve 102 lei.
7. Coster: Nászutazás. Füzve 102 lei.
8. London: Vadon szava. Füzve 102 lei.
9. Göncz: A tenniszjáték. Füzve 150 lei.
10. Karthy: Minden más-keppen van. Füzve 231, kötve 313 lei.
11. Ibanex: Mare nostrum. Füzve 194, kötve 272 lei.
12. Kodolányi: Két leányarc. Füzve 186 lei.
13. Boccacio: Dekameron. I-III. Kötve 2040 lei.
14. Ewers: A vörös kő. 2 kötet füzve 330, kötve 476 lei, a két kötet egybe-kötve 408 lei.
15. Molnár Ákos: Végre egy jó házasság, Füzve 163, kötve 231 lei. (Mikszáth pályadíjas regény)
16. Kádár: Hegesztés kézikönyve. Füzve 238 lei.
17. Barna: Vas- és fémipari kézikönyv. II. kiadás. Füzve 340 lei.
18. Koltai: Utburkolatok. Kötve 408 lei.

Kitöltöni, levágni beküldöni:

T. Új Kelet könyvosztálya Cluj.

Kérem címemre utárvételt a „Könyvszenzációk” számaikat megküldeni.

Név:

Cím:

APRÓHIRDETÉSEK

Egyes közlésnél egyező 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 3 lej. Aláírási díjak 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési díjak 250 lej.

Urak!

Cipővásárlás előtt ne sajnáljátok a fáradságot felkérésni!

Róth

cipészt

Unió-ucca 9. sz. alatt.

Férjhez adnám 24 éves teánymat 250 ezer lej hozományával, 60 ezer lej évi keresettel, lakással, zongorával és szép kelengyével intelligens fiatalemberhez. Leveleket: „Komoly” jellegre a kiadóba kérek.

Keresünk heber tanítót, aki a heber nyelvet szefard kiejtéssel szóban és írásban tökéletesen bírja, továbbá ismeri a zsidó irodalmat és történelmet, a liturgiát, hittant, chumast, tenachot. Napi elfoglaltság 6 óra délután. Előadási nyelv magyar. Hely: nagyobb szlovéniai város. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével a lap szerkesztőségébe kérünk.

Az E. Zs. N. Sz. cluj helyi csoportja inkauszint keres. Jelentkezés a Szövetség titkárságánál, Gb. Baron L. Pop 10.

Heber, román, német tanításra gyermekek mellé délelőtti ajándékos pedagógiumot végzett tanárasszony. Cím a kiadóba.

Heber, román, német tanításra gyermekek mellé délelőtti ajándékos pedagógiumot végzett tanárasszony. Cím a kiadóba.

Heber, román, német tanításra gyermekek mellé délelőtti ajándékos pedagógiumot végzett tanárasszony. Cím a kiadóba.

Perfekt méretekű, szép, magyar, német, román levelező, október hó elsőjére megépítendő keresetű. Irásbeli ajánlatot, fizetési igény megjelölésével, „Páris” jellegre a kiadóba.

20 hold gyümölcsös termőse oladó. Cím a kiadóba.

Zongorát adok. Boskovicz Sándor Cluj, Str. Berthelot 6. I. em.

Nagy árleszállítás a Harisnyaházban!!!

A világhírű ADESGO 48 selyemharisnya

Lei 235.- Lei az EL-BE

HARISNYAHÁZBAN

Cluj Temesvár

Marosvásárhely Arad

Brassó Dej

Nagyszeben Szatmár

Nagyvárad Lugos

Déva Baia-Mare